

On Heavy Rotation

2 November – 12 December 2020

calli
rrhoe

Kallirrois 122

Athina 117 41

Thu & Sat 4–8 pm

and upon request

hello@callirrhoe.info

www.callirrhoe.info

With works by

Keren Cytter

Panayiotis Loukas

Matthias Noggler

Malvina Panagiotidi

Vasilis Papageorgiou

Lia Perjovschi

Evelyn Plaschg

Socratis Socratous

Nadim Vardag

Gernot Wieland

Curated by

Severin Dünser &

Olympia Tzortzi

Η αφετηρία της έκθεσης είναι ένα συγκεκριμένο είδος κίνησης. Μιας κίνησης ολοένα επιταχυνόμενης και περιστροφικής – ίδιον της χρονιάς που διανύουμε - γύρω από τον προσωπικό μας άξονα, γύρω από τον εαυτό μας. Φυσικό επακόλουθο της πανδημίας και των περιορισμών, η αυτοπεριστροφή έγινε μέρος της συλλογικής εμπειρίας. Μέσα από τις σταθερά επαναλαμβανόμενες διαδικασίες της πνευματικής και σωματικής περιστροφής και επανάληψης αναδύεται μία δυναμική που προσομοιάζει με την εμπειρία που προσφέρει η περιήγηση σε μία αίθουσα με καθρέφτες. Η ενδοσκόπηση και η θέαση/γνώση του εαυτού πυροδοτούν ένα σημείο καμπής, που επιδρά στο άτομο όμοια με τον χορό ενός Δερβίση: περνώντας το από τον ίλιγγο στη στοχαστική έκσταση και αντίστροφα. Η έκθεση ακολουθεί αυτές τις περιστροφικές κινήσεις μέσα από ένα σύνολο έργων και αποπειράται να διερευνήσει και να αναδείξει τους κοινούς τόπους της θεματικής τους.

Για την έκθεση, είτε καλέσαμε καλλιτέχνες να παράγουν νέα έργα, είτε επιλέξαμε έργα που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας ή παλαιότερα, που αποκτούν λόγω των συνθηκών της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης νέο νόημα:

Το έργο “The Fools” για παράδειγμα δημιουργήθηκε από τη Μαλβίνα Παναγιωτίδη το 2018. Η σειρά των ειδώλων από πηλό απεικονίζει τα φανταστικά πλάσματα που στοιχειώνουν τα ελληνικά νησιά. Συμβολικά αντικατοπτρίζεται το κενό μεταξύ αυτών που συναντούμε και όσων γνωρίζουμε, και πώς αυτά τα “κενά” γεμίζουν με εικασίες που μπορούν να μετατραπούν σε τέρατα, αντιπροσωπεύοντας πράγματα που παίρνουν δική τους ζωή στο μυαλό μας. Ένα από τα πλάσματα της Παναγιωτίδη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον: μια φιγούρα με κέρατα και σώμα που μοιάζει με φίδι τρώει τη δική του ουρά - όμοια με τον Ουροβόρο Όφι, σύμβολο της αυτάρκειας και του ατέρμονου κύκλου ζωής, θανάτου και αναγέννησης.

Επίσης, η ιστορία της ταινίας της Keren Cytter “Der Spiegel” (2007) κινείται σε μια κυκλική πορεία

χωρίς αρχή ή τέλος. Τοποθετημένο σε ένα μικρό διαμέρισμα το μικρό της δράμα εξελίσσεται γύρω από μια 42χρονη γυναίκα αντιμέτωπη με τη γήρανσή της, που απορρίπτεται από τον άνδρα που την ενδιαφέρει και συνάμα αδιαφορεί για τον άντρα που την αγαπά. Συνδυάζοντας την αφήγηση και την ανάλυση του κινηματογραφικού μέσου, θέτει τους πρωταγωνιστές ως αντικείμενα και υποκείμενα ταυτόχρονα - μετατρέποντας την πλοκή σε μία αέναης κίνησης μηχανή αυτογνωσίας, που κρατά τον θεατή σε ένα μετα-ποιητικό, υπαρξιακό βρόχο.

Μια δραστικά μειωμένη κοινωνική ζωή σε συνδυασμό με μια φυσική απειλή προκαλεί μια συνεχή αντανάκλαση του εαυτού μας, ως μια ψυχή προσκολλημένη σε ένα δυνητικά αδύναμο σώμα. Αυτή η ίδια η ύπαρξη σε αυτό το σώμα που διαθέτουμε είναι το σημείο εκκίνησης των έργων ζωγραφικής της Evelyn Plaschg. Αφήνοντας πίσω τις εικόνες των εξιδανικευμένων σωμάτων, οι αφηρημένες απεικονίσεις της γυναικείας ύπαρξης είναι μια προσπάθεια συγχώνευσης του πνευματικού και του σωματικού. Οι αυτο-εξερευνήσεις της είναι αυτο-ενδυναμώσεις, οι οποίες υποστηρίζονται από την εμπιστοσύνη του ατόμου στα συναισθήματα ως έγκυρη βάση για μια πρόσχαρη λήψη αποφάσεων - και αντίθετα στους κανονιστικούς κώδικες συμπεριφοράς της κοινωνίας.

Η σχέση μας με την κοινωνία αντικατροπτρίζεται επίσης στην ταινία του Gernot Wieland "Ink in Milk" (2018). Ο καλλιτέχνης είναι ο αφηγητής διάφορων ποιητικών, παράλογων και κωμικοτραγικών ιστοριών που απεικονίζονται με παιδικό τρόπο με σχέδια, διαγράμματα, φωτογραφίες και πλαστελίνη και πραγματεύονται την προσαρμογή του ατόμου στις κυρίαρχες ιδεολογίες και δομές εξουσίας. Με τον εξαιρετικά υποκειμενικό του μονόλογο, ο Wieland αποκαλύπτει πώς η αντίληψή μας για την πραγματικότητα, την αλήθεια και τη γλώσσα μας επηρεάζει στην κατασκευή της εικόνας του εαυτού μας μέσω της ερμηνείας μας για το παρελθόν.

Ο Matthias Noggler υιοθετεί ποικίλα εικαστικά είδη και στυλ για να δημιουργήσει εικονιστικές και αφηρημένες συνθέσεις που περιγράφουν σύγχρονα αστικά τοπία και γνώριμα οικιακά περιβάλλοντα. Ο εξωτερικός κόσμος απουσιάζει από τα νέα του έργα, που δημιουργούν μια ονειρική ατμόσφαιρα πλαστότητας και ψυχολογικής έντασης. Οι απεικονιζόμενοι χαρακτήρες συγκεντρώνονται στο σπίτι, ασχολούνται με τις καθημερινές ρουτίνες ή βυθίζονται μέσα τους. Τα σχέδια καθιερώνουν το εσωτερικό ως τόπο υποσυνείδητης σύγκρουσης και σιωπηλής γοητείας, προσφέροντας μια αμφίσημη άποψη για τους περίπλοκους μηχανισμούς της υποκειμενικότητας και του κοινωνικού εαυτού.

Οι έννοιες της συνύπαρξης, της επικοινωνίας και της μοναξιάς είναι οι στόχοι των καλλιτεχνικών αναζητήσεων του Βασίλη Παπαγεωργίου. Επικεντρώνεται σε ημι-ιδιωτικούς και ημι-δημόσιους χώρους, όπως μπαρ, μικρά καζίνο ή γήπεδα ποδοσφαίρου, όπου οι άνθρωποι επανα-διεκδικούν την ιδέα του ελεύθερου χρόνου και του δικαιώματος του να είναι μαζί και μόνοι. Δημιουργώντας νέες αφηγήσεις που αντανakλούν την καθημερινότητά μας, επανεξετάζει και επαναπροσδιορίζει τις απεικονίσεις αυτών των τόπων. Τα πιο πρόσφατα γλυπτά του είναι αφαιρετικές συνθέσεις δομών στήριξης, σε αυτή την περίπτωση καρεκλών. Με τα δελφίνια στο ένα κάθισμα, που συμβολίζουν την κοινωνικότητα, την ασφάλεια και τη σωτηρία, και από την άλλη την απουσία ενός σώματος που εκδηλώνεται σε μια ακουμπισμένη, αν όχι παρατημένη, μπλούζα, μας θυμίζουν τη σταθερότητα που μας λείπει χωρίς τη συντροφικότητα.

Στην εγκατάσταση του, ο Σωκράτης Σωκράτους ασχολείται επίσης με την ιδέα της ιδιωτικής ζωής και της απομόνωσης. Εμπνευσμένος από την Αμερικανίδα ποιήτρια Εμίλι Ντίκινσον, η οποία πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στην απομόνωση της κρεβατοκάμαράς της, ο Σωκράτους εκδηλώνει την ιδέα της αποστασιοποίησης σε ένα επιμέρους στοιχείο: μια πόρτα. Είναι μια πόρτα αλουμινίου στο στυλ της εποχής γύρω στο 1920 - η εποχή της ισπανικής γρίπης. Υπάρχει μια σύντομη επιγραφή στην πόρτα: «Δεν υπάρχει μέρος σαν το σπίτι». Αναφέρεται σε μια διάσημη πρόταση από την ταινία του 1939 «Ο μάγος του Οζ» που πυροδότησε την επιστροφή της πρωταγωνίστριας. Στην ταινία, παραμένει ασαφές αν το «σπίτι» θεωρείται μία καλή ή κακή κατάσταση (από την οποία πρωταγωνίστρια είχε προηγουμένως φύγει). Επίσης, ο Σωκράτους αφήνει αδιευκρίνιστο εάν είναι καλύτερα να βρίσκεται κανείς στο σπίτι απομονωμένος, να ικανοποιεί τις επιθυμίες απόσυρσης ή να αναζητά τον εαυτό του μαζί με άλλους. Απλώς θέλει να μας ενημερώσει ότι δεν έχουν όλοι ένα σπίτι να κρυφτούν.

Για τον Σίγκμουντ Φρόιντ, το ανοίκειο εντοπίζεται στην αίσθηση του αλλόκοτου στην καθημερινότητα. Στα γερμανικά το ανοίκειο είναι κυριολεκτικά το αφιλόξενο. Παράξενα οικείοι είναι και οι κόσμοι που δημιουργεί ο Παναγιώτης Λουκάς. Συχνά χαρακτηρίζονται ως “παραμύθι”, συνδυάζοντας το κοινό μας περιβάλλον με το μυστικιστικό και το φανταστικό. Στο “The Visitor” (2015), ένα αντικείμενο που αποτελείται από γεωμετρικές μορφές πρόκειται να εισέλθει σε μια αγροτική κατοικία μέσω μιας πόρτας. Ένα αντικείμενο γίνεται το υποκείμενο, καθώς το υποσυνείδητο παίρνει τα ηνία έναντι της πραγματικότητας και το μετατρέπει σε ένα ψυχεδελικό εφιάλτη.

Το πώς διαμορφώνεται η πραγματικότητά μας είναι επίσης το θέμα των έργων του Nadim Vardag. Η τεχνική της χάραξης ξηρού σημείου χρησιμοποιείται από τον καλλιτέχνη ως μια εικονογραφική γλώσσα που ασχολείται με τις συνθήκες των οπτικών συστημάτων και των πλεγμάτων καθώς και των δομών που ταξινομούν τον κόσμο μας και τις εικόνες του. Στη σειρά του, οι -σαν κλωστοϋφαντουργικές- δομές βασίζονται σε ένα πλέγμα και συμπυκνώνονται προς τους κόμβους ή αποκλίνουν σε σχηματισμούς τύπου ιστού. Τα δομικά οπτικά βοηθήματα - οι γραμμές του πλέγματος - γίνονται έτσι το κίνητρο της ίδιας της εικόνας. Μεταφορικά, αυτές οι εικόνες θα μπορούσαν να ερμηνευθούν ως εμπλεγμένες σε σταθερά πλαίσια - ή σε μια κατάσταση ανασφαλούς ισορροπίας μεταξύ τάξης και χάους.

Το να βάλεις τάξη στο χάος είναι μια αναζήτηση γνώσης που η Lia Perjovschi επιδιώκει με μια σειρά έργων που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Ενδιαφέρεται για τη συσσώρευση και τη μεταφορά πληροφοριών, δημιουργεί “χάρτες μυαλού” που οργανώνουν και απομνημονεύουν τις πληροφορίες. Τα σύννεφα λέξεων-κλειδιών και σημειώσεων απλοποιούν την πολυπλοκότητα, αναδεικνύοντας ξεκάθαρα τις μεταξύ τους σχέσεις και διασυνδέσεις. Τα έργα που εκτίθενται κατασκευάστηκαν το 2020 ως «έρευνα από την αρχή μέχρι τη χαλάρωση» και εκφράζουν μια υποκειμενική ιστορία που αποκαλύπτει την ιδιαίτερη άποψη της εικαστικού για την τρέχουσα κατάσταση.

The exhibition was kindly supported by